

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Івано-Франківський національний медичний університет

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 3 Методологія проведення наукових досліджень

Освітньо-наукова програма вищої освіти підготовки фахівців	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Кваліфікація освітня	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Форма навчання	Денна, вечірня

Затверджено на засіданні
центральної методичної ради
ІФНМУ

Протокол № 5
від 30 червня 2020 р.

Голова ЦМР ІФНМУ

Г.М.Ерстенюк проф. Ерстенюк Г.М

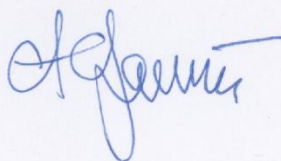
РОЗРОБНИКИ:

С.Б. Герашенко, д. мед. н., проф., завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології Івано-Франківського національного медичного університету;

О.І. Дельцова, д. мед. н., проф., професор кафедри гістології, цитології та ембріології Івано-Франківського національного медичного університету.

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри гістології, цитології та ембріології Івано-Франківського національного медичного університету (протокол № 335 від 18 червня 2020 р.)

Завідувач кафедри

професор Геращенко С.Б.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності, результати навчання та практичні навички
5. Організація навчання
 - 5.1. Структура навчальної дисципліни
 - 5.2. Тематичні плани
 - 5.2.1. Тематичний план лекцій
 - 5.2.2. Тематичний план практичних занять
 - 5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи
 - 5.3. Методи навчання
 - 5.4. Система оцінювання
 - 5.4.1. Розподіл балів за темами та видами контролю
 - 5.4.2. Засоби проведення поточного контролю рівня знань
 - 5.4.3. Розподіл балів за індивідуальну самостійну роботу
 - 5.4.4. Засоби проведення підсумкового модульного контролю рівня знань та умінь і його форми
6. Політика навчальної дисципліни
7. Перелік навчально-методичної літератури
 - 7.1. Основна
 - 7.2. Додаткова
 - 7.3. Інформаційні Internet-ресурси

Назва дисципліни	Методологія проведення наукових досліджень
Викладачі	д.мед.н., проф. Геращенко С.Б., к.мед.н., доц. Ковальчук Н.Є.
Контактний телефон кафедри	0972893478
Е-mail кафедри	histology@ifnmu.edu.ua gerashenko@ifnmu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Посилання на навчально-методичні ресурси відповідної сторінки кафедри гістології, цитології та ембріології на офіційному сайті ІФНМУ (Методичні вказівки до практичних занять, матеріали до ПМК, збірник тестових завдань, навчальні посібники тощо)	https://ifnmu.sharepoint.com/:f:/g/KGCtE/EgFpc6qL88NFtZm-h9y9DZEB17ivxyeVRc59fNPVJZqnYQ
Матеріально-технічне забезпечення	Лекційна аудиторія морфологічного корпусу, обладнана мультимедійними засобами, інтерактивною дошкою, навчально-науково-практичний центр "Мікроскопія", обладнаний 18 персональними комп'ютерами, інтерактивним мультимедійним проектором Epson EB 585 Wi
Консультації	Понеділок - середа, 17:00-19:00

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна "Методологія проведення наукових досліджень" вивчається здобувачами наукового ступеня "Доктор філософії" спеціальності 222 "Медицина" у першому та другому семестрах першого року навчання і виступає як один із найбільш важливих загальних предметів професійно-наукової підготовки, який закладає підвалини самостійної дослідницької роботи, надаючи змогу поєднати загальне світооглядне знання з компетентностями в галузі конкретної фундаментальної чи прикладної дисципліни в науково-дослідній практиці, осмислити предмет та специфіку науки як способу об'єктивного пізнання світу загалом та конкретної галузі зокрема, зрозуміти необхідні етапи науково-дослідної роботи: від формулювання проблеми та пошуку необхідної інформації – до організації та оформлення результатів проведеного дослідження.

Навчальна дисципліна "Методологія проведення наукових досліджень" є комплексною інтегративною дисципліною, яка завершує цикл вивчення філософських дисциплін, базується на загальних компетентностях, здобутих при вивченні фундаментальних медико-біологічних та прикладних клінічних дисциплін в галузі медицини, спрямована на формування вмінь і навичок використання широкого спектру наукових методів як у широкому світоглядно-філософському контексті, так і в конкретних дослідженнях з фахових дисциплін, зокрема при написанні кваліфікаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни "Методологія проведення наукових досліджень" є формування в здобувачів цілісного уявлення про науку як систему знань і знаряддя пізнання, науково-обґрунтованих поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження та оформлення отриманих результатів, їх використання у практичній діяльності.

Цілі дисципліни:

- створення цілісної уяви про специфіку наукового пізнання, методологію проведення наукової роботи;
- ознайомлення з предметом і сутністю науки та її головними функціями, класифікацією наук, науково-технічним потенціалом України;
- оволодіння основними положеннями наукової методології;
- засвоєння принципів організації наукового дослідження;
- ознайомлення з інформаційною базою наукових досліджень;
- вивчення і вміння застосувати загальні та прикладні методи наукових досліджень;
- засвоєння питань формування вченого як особистості та режиму його праці;
- оволодіння способами представлення результатів наукових досліджень.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

4.1. Програмні компетентності

Навчальна дисципліна "Методологія проведення наукових досліджень" спрямована на оволодіння здобувачами такими **компетентностями** у відповідності до освітньо-наукової програми:

4.1.1. Інтегральна компетентність:

- ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної та професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики з наступною інтеграцією у світовий науковий простір через друковані праці.

4.1.2. Загальні компетентності:

- ЗК1 Здатність до науково-професійного вдосконалення.
ЗК2 Здатність до пошуку, обробки та аналізу наукової інформації з різних джерел.
ЗК3 Здатність генерувати нові ідеї, розробляти та управляти проектами.
ЗК4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК5 Здатність здійснювати аналітичну та експериментальну наукову діяльність, організовувати, планувати та прогнозувати результати наукових досліджень.
ЗК6 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
ЗК7 Здатність використовувати академічну українську та іноземну мову з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів у професійній, науковій і педагогічній діяльності.
ЗК8 Уміння спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
ЗК9 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізу інформації. Здатність до адаптації, дії в новій ситуації, бути критичним і самокритичним.

ЗК10 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізу інформації. Здатність до адаптації, дії в новій ситуації, бути критичним і самокритичним.

4.1.3. Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 1 Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом медицини та освітньою діяльністю в галузі охорони здоров'я.
- СК 2 Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези.
- СК 3 Здатність формулювати дослідницьке питання, його новизну, розробляти проєкт наукового дослідження.
- СК 4 Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей і завдань наукового проєкту.
- СК 5 Володіння сучасними методами наукового дослідження в медицині.
- СК 6 Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їхній аналіз та узагальнення з дотриманням основ академічної чесності та норм законодавства.
- СК 7 Здатність до впровадження нових наукових відомостей у науку, освіту та інші сфери суспільства.
- СК 8 Здатність презентувати результати наукових досліджень в усній та письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.
- СК 11 Здатність дотримуватися принципів етики та академічної доброчесності.

4.2. Програмні результати навчання:

Навчальна дисципліна "Методологія проведення наукових досліджень" скерована на досягнення здобувачами наступних **результатів навчання:**

знати:

- предмет і сутність науки та її головні функції; - основні положення наукової методології.
- організаційні та правові засади наукової діяльності, принципи організації та функціонування наукової спільноти;

- особливості наукової роботи та принципи організації наукового дослідження;

- інформаційна база наукових досліджень;

- загальні і спеціальні методи наукових досліджень;

- етапи формування вченого як особистості та режим його праці.;

вміти:

- організувати свою наукову діяльність;

- користуватися сучасними інформаційними базами та алгоритмами їх застосування при плануванні та проведенні наукових досліджень;

- використовувати загальні і спеціальні методи наукових досліджень;

- оформити результати науково-дослідної роботи (дисертація, стаття, тези, доповідь).

ПРН 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями при виконанні наукових досліджень у медицині.

ПРН 2. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності при проведенні наукового дослідження в медицині.

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми медичної науки та практики, формулювати питання та визначати шляхи їхнього рішення.

ПРН 4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН 5. Вміти генерувати нові ідеї чи процеси у передових контекстах професійної та наукової діяльності, з дотриманням належної академічної доброчесності.

ПРН 6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

ПРН 8. Організувати та виконувати оригінальне наукове дослідження.

- ПРН 9. Пояснювати принципи, специфічність та адекватність методів дослідження, інформативність обраних показників.
- ПРН 10. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового дослідження та освітньої діяльності.
- ПРН 11. Застосовувати знання та розуміння для аналізу результатів наукових досліджень, уміти аналізувати, використовувати методи статистичного дослідження.
- ПРН 12. Впроваджувати результати наукових досліджень у медичну практику, освітній процес та різні інституції суспільства.
- ПРН13. Презентувати на високому рівні результати наукових досліджень у формі усних та постерних доповідей, публікацій.
- ПРН 14. Користуватися основами патентознавства та захисту інтелектуальної власності.
- ПРН 15. Розвивати та використовувати комунікацію в науковопрофесійному середовищі й громадській сфері.
- ПРН 16. Демонструвати безперервний розвиток та самовдосконалення інтелектуального і загальнокультурного рівня, самореалізацію та високу ділову репутацію.
- ПРН 17. Організувати освітній процес, оцінювати його ефективність, рекомендувати шляхи вдосконалення. Діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.
- ПРН 18. Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, організувати роботу колективу, формуючи чіткі правила комунікації всередині та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.

- ПРН 19. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- ПРН 20. Дотримуватися академічної та професійної доброчесності, впроваджувати політику академічної доброчесності в наукову, професійну та викладацьку діяльність, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів, вміти планувати і проводити заходи направлені на недопущення проявів академічної недоброчесності.

4.3. Перелік обов'язкових практичних навичок.

- 1. Формулювання теми і мети дисертаційної роботи.*
- 2. Визначення завдань наукового дослідження.*
- 3. Опис об'єкта та предмета, вибір методів наукового дослідження.*
- 4. Формування груп дослідження і контролю, створення дизайну дисертаційного дослідження.*
- 6. Формулювання наукової новизни дослідження.*
- 7. Визначення практичної значимості та ефективності наукового дослідження.*
- 8. Оформлення первинної документації.*
- 9. Складання бібліографічного опису літературних джерел (книги, статті, матеріалів конференцій, з'їздів тощо).*
- 10. Підготовка наукової статті, тез доповідей, матеріалів упровадження результатів наукового дослідження.*

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість годин, з них				Вид контролю
			Усього годин/ кредитів ЄКТС	Аудиторних		СПРЗ	
				Лекції	Практичні заняття		
Денна	I	I, II	180 / 6	20	40	120	Підсумковий модульний контроль

5.2. Тематичні плани

5.2.1. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, зміст дисципліни. Предмет та сутність науки.	2
2.	Організація наукового дослідження.	2
3.	Основні положення наукової методології	2
4.	Інформаційна база наукових досліджень	2
5.	Загальні методи наукових досліджень	2
6.	Спеціальні методи наукових досліджень.	2
7.	Методи аналізу та синтезу результатів наукових досліджень.	2
8.	Документування результатів наукового дослідження. Оформлення первинної документації.	2
9.	Наукові публікації. Оприлюднення результатів наукових досліджень.	2
10.	Оформлення дисертації. Порядок підготовки до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.	2
УСЬОГО:		20

5.2.2. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет та сутність науки, її головна функція. Класифікація наук. Організація роботи вченого.	2
2.	Організація наукового дослідження. Етапи наукових досліджень. Вибір проблеми. Визначення теми, мети і завдань дослідження.	2
3.	Організація наукового дослідження. Актуальність наукового дослідження. Вибір методів, структуризація наукового дослідження.	2
4.	Основні положення наукової методології. Місце теорії в наукових дослідженнях. Функція та основні складові теорії.	2
5.	Основні положення наукової методології. Методологія і методи наукового пізнання. Принципи наукової методології. Діалектичний підхід у медичних дослідженнях.	2
6.	Основні положення та закони наукової методології. Загальнонаукові та спеціальні принципи, закони, категорії, методи.	2
7.	Інформаційна база наукових досліджень Класифікація наукових документів.	2
8.	Інформаційна база наукових досліджень. Принципи збору інформаційного матеріалу. Робота з літературними джерелами, нормативними документами. Правила складання бібліографії.	2
9.	Загальні методи наукових досліджень. Емпіричні методи дослідження.	2
10.	Загальні методи наукових досліджень. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони та правила. Умовиводи. Правила аргументації.	2
11.	Спеціальні методи наукових досліджень. Методи спостереження та збору даних. Класифікація спостережень у наукових дослідженнях.	2
12.	Спеціальні методи наукових досліджень. Таблично-графічні методи подання наукової інформації.	2
13.	Спеціальні методи наукових досліджень. Методи аналізу. Особливості застосування методів описової статистики в біомедичних дослідженнях.	2

14.	Спеціальні методи наукових досліджень. Методи синтезу результатів наукового дослідження. Способи прогнозування і моделювання.	2
15.	Оформлення первинної документації експериментального та клінічного наукового дослідження.	2
16.	Написання наукової статті: структура, зміст, основні розділи. Наукометричні дані. Наукова монографія.	2
17.	Особливості та структура доповіді результатів наукового дослідження. Підготовка тез доповіді.	2
18.	Оформлення дисертаційної роботи.	2
19.	Підготовка до захисту дисертації. Атестація здобувачів наукового ступеня доктора філософії.	2
20.	Підсумковий контроль засвоєння модуля.	2
УСЬОГО:		40

5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи

№	Тема	К-сть годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опанування практичними навичками	110	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Підготовка до підсумкового модульного контролю– теоретична підготовка та опанування практичними навичками	10	Підсумковий модульний контроль
УСЬОГО:		120	

5.3. Методи навчання

- за джерелом передачі та сприймання навчальної інформації – словесні, наочні, практичні;
- за характером пізнавальної діяльності – пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький;
- за метою і завданнями – методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок; методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи з осмисленням й засвоєнням нового матеріалу із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь

і навичок;

- з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання – методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції та взаємокорекції;

- дистанційні технології – використання хмарного додатку Teams ліцензійного пакету Microsoft Office чи застосування програми для адміністрування опитування Google Forms яка входить в офісний набір Google Drive.

5.4. Система оцінювання.

Навчальна дисципліна «Методологія проведення наукових досліджень» складається з 20 двогодинних занять: 19 практичних занять включають теми модуля, а 20-е – підсумковий модульний контроль. Здобувачі можуть за бажанням виконувати індивідуальну самостійну роботу шляхом підготовки огляду наукової літератури з обраного розділу (теми) навчальної дисципліни з наступним оприлюдненням на практичних заняттях.

5.4.1. Розподіл балів за темами та видами контролю

	Максимальна кількість балів	
	Одне заняття	Разом
Практичні заняття (теми 1-19) (поточний контроль)	6	114
Підготовка огляду наукової літератури з розділу програми (індивідуальна самостійна робота)	6	6
Підсумковий контроль засвоєння модуля	80	80
Усього		200

5.4.2. Засоби проведення поточного контролю рівня знань

Поточний контроль засвоєння тем здійснюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування. При вивченні

кожної теми дисципліни здобувач наукового ступеня доктора філософії може отримати за поточний контроль від 0 до 6 балів. Мінімальний позитивний бал за кожен тему практичного заняття – 3 бали.

Критерії оцінювання відповіді на усне запитання

Бали	Критерії
6	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
5	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. При викладанні окремих положень не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності.
4	Здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. При викладанні деяких положень допускаються окремі суттєві неточності та незначні помилки.
3	Здобувач, загалом, володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без повного опанування обов'язкової літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві помилки.
2	Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) його

	викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому численні суттєві помилки.
1	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми, допускаючи при цьому глибокі помилки.
0	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали при вивченні модуля більше 57 балів.

5.4.3. Розподіл балів за індивідуальну самостійну роботу

Індивідуальна самостійна робота здобувачів здійснюється шляхом підготовки реферативної доповіді з мультимедійною презентацією та виступом на практичному занятті з відповідної теми. Тема доповіді, як правило, передбачає висвітлення сучасних досягнень з відповідного розділу програми, має науково-практичне спрямування і планується на початку семестру. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачу лише при успішному їх виконанні та оприлюдненні з урахуванням повноти, наукової та практичної цінності, якості презентацій, ступенем володіння матеріалом за умови відсутності порушень академічної доброчесності. Вони додаються до суми балів, набраної здобувачем за поточну навчальну діяльність. Максимальна кількість балів, які здобувач може отримати за індивідуальну самостійну роботу під час вивчення модуля 6.

5.4.4. Засоби проведення підсумкового модульного контролю рівня знань та умінь і його форми

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення дисципліни на останніх практичних заняттях. До підсумкового

контролю допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Структура підсумкового модульного контролю засвоєння знань та вмінь.

№	Вид завдання	Кількість балів	Мінімальний бал
1.	Індивідуальне усне опитування (3 запитання)	0-40	20
2.	Тестовий контроль (20 тестових завдань множинного вибору, кожне з яких оцінюється в 1 бал)	0-20	10
3.	Практичні навички (10 навичок, кожна з яких оцінюється від 0 до 2 балів)	0-20	10
УСЬОГО:		80	40

Індивідуальне усне опитування проводиться викладачем, який приймає підсумковий модульний контроль, відповідно до переліку питань за безбілетною системою шляхом сліпого вибору по одному питанню з трьох блоків дисципліни.

Критерії оцінювання відповідей на усні питання

Кількість балів	Критерії
14	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, оцінює нові факти і нестандартні ситуації, самостійно отримує наукову інформацію.

13	Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
12	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, допускаючи поодинокі неточності у трактуванні окремих понять та фактів.
11	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. При викладанні окремих положень не вистачає достатньої чіткості аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності.
10	Здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. При викладанні деяких положень допускаються численні несуттєві неточності.
9	Здобувач, загалом, володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без достатньо глибокого аналізу, обґрунтування та аргументації, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, допускаючи окремі суттєві неточності.
8	Здобувач, загалом, володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації окремих положень, без повного

	опанування додаткової літератури, допускаючи при цьому численні суттєві неточності.
7	Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Несистемно, без чіткої аргументації та обґрунтування його викладає, недостатньо розкриває зміст окремих положень, допускаючи при цьому поодинокі несуттєві помилки; недостатньо опанував обов'язкову літературу.
6	Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Несистемно, без достатньої аргументації та обґрунтування його викладає, не розкриває зміст окремих положень, допускаючи при цьому поодинокі помилки; недостатньо опанував обов'язкову літературу.
5	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом. Несистемно, без чіткої аргументації та обґрунтування викладає зміст більшості положень, допускаючи при цьому нечисленні помилки; поверхнево опанував обов'язкову літературу.
4	Здобувач не володіє значною частиною навчального матеріалу. Без достатнього аналізу, чіткої аргументації та обґрунтування викладає зміст більшості положень, допускаючи при цьому поодинокі суттєві помилки; поверхово опанував обов'язкову літературу.
3	Здобувач фрагментарно володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст поверхово, без достатнього аналізу, обґрунтування та аргументації, без повного опанування обов'язкової літератури, допускаючи при цьому численні суттєві помилки.
2	Здобувач володіє незначною частиною навчального матеріалу, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) його викладає, не розкриває основного змісту теоретичних питань,

	допускаючи при цьому поодинокі грубі помилки, в незначному об'ємі опанував обов'язкову літературу.
1	Здобувач володіє незначною частиною навчального матеріалу, не в змозі викласти зміст більшості питань теми, допускаючи при цьому численні грубі помилки.
0	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Складання практичних навичок здобувачами передбачає оволодіння умінням застосовувати набуті теоретичні знання на етапах планування та виконання наукового дослідження, при написанні дисертації та підготовці її до захисту.

Критерії оцінювання рівня оволодіння практичними уміннями

Кількість балів	Критерії
2	Здобувач у повному об'ємі оволодів практичною навичкою.
1	Здобувач частково оволодів практичною навичкою.
0	Здобувач взагалі не оволодів практичною навичкою.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання навчальної дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному медичному університеті».

Навчальна дисципліна "Методологія проведення наукових досліджень" вивчається спеціальності 222 "Медицина" у першому та другому семестрах першого року навчання і виступає як один із найбільш важливих загальних предметів професійно-наукової підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії, який закладає підвалини самостійної дослідницької роботи,

Сторінка 21 з 28

надаючи змогу поєднати загальне світооглядне знання з компетентностями в галузі конкретної фундаментальної чи прикладної дисципліни в науково-дослідній практиці, осмислити предмет та специфіку науки як способу об'єктивного пізнання світу загалом та конкретної галузі зокрема, зрозуміти необхідні етапи науково-дослідної роботи: від формулювання проблеми та пошуку необхідної інформації до організації та оформлення результатів проведеного дослідження. Дисципліна включає лекції та практичні заняття. Під час читання лекції професор/доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На практичному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій науковій діяльності. Для проведення практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня доктора філософії щодо підготовки і роботи на занятті. Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування на основі вирішення конкретних прикладних задач.

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачу за навчальну дисципліну становить 200 балів і є сумою балів за роботу на практичних заняттях та індивідуальну самостійну роботу (максимально 120) та сумою балів, отриманих за підсумковий модульний контроль (максимально 80). До підсумкового модульного контролю допускаються слухачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали при вивченні модуля більше 57 балів.

Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана університетською клінікою, розпорядження чи заява до відділу аспірантури та докторантури ІФНМУ; якщо здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною.

Для відпрацювання лекції здобувач зобов'язаний представити лектору:

- якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття;
- якщо лекція пропущена з неповажної причини – дозвіл на відпрацювання, конспект лекції з обов'язковим опитуванням.

Відпрацювання пропущених практичних занять:

- з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки.
- з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів із наданням довідки про дозвіл на відпрацювання.

Відпрацювання відбуваються на кафедрі щочетверга з 17 до 18.30 у чергового викладача шляхом усного опитування із пропущеної теми.

При вивченні навчальної дисципліни "Методологія проведення наукових досліджень» передбачено використання дистанційних технологій.

Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачем передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної

(наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації що до власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Під час перебування на кафедрі здобувачі повинні:

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, протипожежної безпеки та техніки безпеки;

- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними;

- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;

- дбайливо та охайно ставитись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);

- не виносити без дозволу речі та обладнання з навчальних кімнат кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;

- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачу забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин;

- запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин.

- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;

- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;

- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу;

- використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам;

- вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади;

- у приміщеннях корпусу і прилеглий території заборонено палити;

- вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;

- вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови, небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

7.1. Основна

1. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
2. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 448 с.
3. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 17 с.
5. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
6. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид.. К. : Алерта, 2019. 492 с.
7. Костюкевич В. М., Коннова М. В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця. 2017. Т. 172.
8. Малигіна В. Д. Методологія наукових досліджень. Рівне. 2016. 247 с.
9. Методологія наукових досліджень : навч. Посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
10. Методологія наукових досліджень в медицині: навч. посібник / В.Д. Бабаджан, Н.С. Бакуменко, О.І. Кадикова та ін.; за ред. П. Г. Кравчуна, В.Д. Бабаджана, В.В. М'ясоєдова. – Харків : ХНМУ, 2020. – 260 с.
11. Методологія та організація наукових досліджень : навч. Посіб. / В. М. Михайлов [та ін.]. – Х. : ХДУХТ, 2016. – 220 с.
12. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2007. — 317 с.
13. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче : НУВГП, 2016. 151 с.
14. Шишкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень: навч.

посіб. Харків. 2014. 200 с.

15. Щербак Т. І., Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

7.2. Додаткова

1. Бхаттачарджи А. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках / Бхаттачарджи А., Ситник Н. І. :навч. Посіб. – К., 2016. – 159 с.

2. Єрмаков О. Ю. Основи наукових досліджень в економіці : навчальний посібник. К. : Компринт, 2015. 177 с.

3. Dharmapalan B. Scientific Research Methodology / B. Dharmapalan. – Alpha Science, 2012. - 250 p.

4. Khine M.S. Advances in Nature of Science Research: Concepts and Methodologies/ M.S. Khine. – Springer, 2012. – 268 p.

5. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. / K. Prathapan. – Dreamtech Press, 2019. – 272 p.

7.3. Інформаційні ресурси:

1. Закон України "Про вищу освіту". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

3. Кабінет Міністрів України. Постанова від 23 березня 2016 р. № 261 "Про затвердження "Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

4. Кабінет Міністрів України. Постанова від 6 березня 2019 р. № 167 "Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії"

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#Text>

5. Міністерство освіти і науки України. Наказ від 12.01.2017 № 40 "Про затвердження Вимог до оформлення дисертації"

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

6. Баскаков А. Я. Методология научного исследования [Електронний ресурс] / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – Режим доступу: <http://www.pta-ipm.narod.ru/>

7. Марцин В. С. Основи наукових досліджень: навч. посібник [Електронний ресурс] / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко. – Режим доступу: <http://www.infolibrary.com.ua/books-book-162.html>